

2025

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : POL0500104

(Western Political Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Who is the author of the book, *Politicus*?

Politicus শীৰ্ষক গ্ৰন্থখনৰ ৰচক কোন ?

(b) "Until philosophers are kings and kings are philosophers, the States will have no rest from evils." Who said this?

“ৰজা দাৰ্শনিক আৰু দাৰ্শনিক ৰজা নহ’লে ৰাষ্ট্ৰই অশুভৰ
পৰা অব্যাহতি নাপায়।” কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

(2)

(c) From which Latin word is the term 'modern' derived?

'Modern' শব্দটো কোন লেটিন শব্দৰ পৰা আহিছে?

(d) Who coined the term 'state'?

'ৰাষ্ট্ৰ' শব্দটো (পৰিভাষাটো) কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল?

(e) Name the exponent of the concept of 'General Will'.

'সাধাৰণ ইচ্ছা' ধাৰণাৰ পৃষ্ঠপোষকজনৰ নাম লিখা।

(f) "There is no friend in politics." This statement was made by Thomas Hobbes/ Karl Marx/Stuart Mill.

(Choose the correct answer)

"ৰাজনীতিত কোনো স্থায়ী বন্ধু নাই।" এই উক্তিটো দিছিল থমাচ হব্ছ/কাৰ্ল মাৰ্ক্স/ষ্টুৱাৰ্ট মিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(3)

(g) In which year was the book, *A Vindication of the Rights of Woman* published?

কোন চনত *A Vindication of the Rights of Woman* শীৰ্ষক গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ পাইছিল?

(h) Which English philosopher has described life in the state of nature as solitary, poor, nasty, brutish and short?

কোন ইংৰাজ দাৰ্শনিকে প্ৰকৃতি ৰাজ্যৰ অৱস্থা নিঃসঙ্গ, নিশকতীয়া, কদৰ্য, পশুতুল্য আৰু চমু বুলি বৰ্ণনা কৰিছিল?

(i) Thomas Hobbes

থমাচ হব্ছ

(ii) John Locke

জন ল'ক

(iii) Jeremy Bentham

জেৰেমী বেছাম

(iv) Rousseau

ৰুছো

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Write very short answers (any six) : $2 \times 6 = 12$

অতি চমু উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) What is political upheavals?

মধ্যযুগীয় ৰাজনৈতিক স্থিতি কি ?

(b) Name two theories of justice.

ন্যায়ৰ দুটা তত্ত্বৰ নাম লিখা।

(c) Write two characteristics of Plato's justice.

প্লেটোৰ ন্যায়ৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(d) What is Ekklesia?

Ekklesia কি ?

(e) Write two demerits of Rousseau's General Will.

কছোৰ সাধাৰণ ইচ্ছাৰ দুটা দোষ লিখা।

(f) What is epistemology?

জ্ঞানসিদ্ধান্ত কি ?

(g) What do you mean by sophist?

নিৰ্বিকাৰবাদী বুলিলে কি বুজা ?

(h) What is modernity?

আধুনিকতা কি ?

(i) Mention two contributions of Lenin to political philosophy.

ৰাজনৈতিক দৰ্শনলৈ আগবঢ়োৱা লেনিনৰ অৱদান দুটা উল্লেখ কৰা।

(j) Name any two works of Kollontai.

ক'লণ্টাইৰ যি কোনো দুটা কৰ্ম লিখা।

3. Write short notes on any four of the following : $5 \times 4 = 20$

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Radicalist theory

আমূল সংস্কাৰবাদী তত্ত্ব

(b) Machiavelli's concept on Republicanism

মেকিয়াভেলিৰ প্রজাতন্ত্ৰবাদৰ ধাৰণা

(c) Rousseau's views on sovereignty

সাৰ্বভৌমত্বৰ ওপৰত কছোৰ দৃষ্টিভঙ্গী

(d) Hobbes on human nature

মানৰ প্রকৃতি সম্পৰ্কে হব্চৰ ধাৰণা

(e) Principle of utilitarianism

উপযোগিতাবাদৰ নীতি

(6)

- (f) Mill on minority rights
মিলৰ সংখ্যালঘুৰ অধিকাৰৰ ওপৰত ধাৰণা
- (g) Mary Wollstonecraft's views on women and patriarchy
মেৰী উলষ্টনক্রাফ্টৰ মহিলা আৰু পুৰুষতন্ত্ৰৰ ওপৰত দৃষ্টিভংগী
- (h) Lenin's views on Revolution
লেনিৰ বিপ্লৱৰ ওপৰত দৃষ্টিভংগী

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss critically Plato's theory of Communism.
প্লেটোৰ সাম্যবাদ তত্ত্বটোৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।
- (b) Discuss about Aristotle's conception of democracy.
এৰিষ্টটলৰ গণতন্ত্ৰৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (c) Machiavelli is regarded as the first modern political thinker. Explain.
মেকিয়াভেলিক প্ৰথম আধুনিক দাৰ্শনিক হিচাপে অভিহিত কৰা হয়। ব্যাখ্যা কৰা।

(7)

- (d) Evaluate J. S. Mill's contribution to the development of political theory.
ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ বিকাশলৈ আগবঢ়োৱা জে. এছ. মিলৰ অৱদান মূল্যায়ন কৰা।
- (e) Discuss briefly the main principles of Marxism.
মাৰ্ক্সবাদৰ মূল নীতিসমূহ সংক্ষেপে আলোচনা কৰা।

***

1 (Sem-5/FYUGP) POL 42 MJ

2025

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : POL0500204

(Indian Political Thought)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×8=8

নিম্নলিখিত প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of the term
'Amatya' in Kautilya's Arthashastra?

কৌটিল্যৰ 'অৰ্থশাস্ত্ৰ'ত উল্লিখিত 'অমাত্য' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(b) Who first translated Manusmriti into
English?

'মনুস্মৃতি' গ্ৰন্থখন কোনে প্ৰথমবাৰৰ বাবে ইংৰাজীলৈ
অনুবাদ কৰে ?

(2)

(3)

(c) Name one book written by Ziauddin Barani.

জিয়াউদ্দিন বাৰাণীয়ে লিখা এখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

(d) In which year was 'Brahmo Samaj' formed?

কোন চনত 'ব্ৰাহ্ম সমাজ' গঠিত হৈছিল?

(e) Write one characteristic of socialism.

সমাজবাদৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(f) In which year was 'Poona Pact' signed?

'পুণা চুক্তি' কোন চনত স্বাক্ষৰিত হৈছিল?

(g) Name one book written by Tarabai Shinde.

তাৰাবাই ছিন্দেই লিখা এখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

(h) Why did Ambedkar embrace Buddhism? Give one reason.

আম্বেদকাৰে কিয় বৌদ্ধ ধৰ্মত দীক্ষিত হৈছিল? এটা কাৰণ লিখা।

2. Answer the following questions (any six) :

2×6=12

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Write any two features of patriarchy.

পুৰুষতন্ত্ৰৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(b) Write any two components of Lohia's socialism.

লোহিয়াৰ সমাজবাদৰ যি কোনো দুটা উপাদান লিখা।

(c) Name two books written by Jawaharlal Nehru.

জৱাহৰলাল নেহৰুৱে লিখা দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

(d) Write two techniques of Satyagraha.

সত্যগ্ৰহৰ দুটা কৌশল/পদ্ধতি লিখা।

(e) Write any two features of Indian secularism.

ভাৰতীয় ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(f) Do you consider Kautilya as a realist thinker? Give two reasons.

কৌটিল্যক তুমি এজন বাস্তৱবাদী চিন্তাবিদ বুলি ভাবানে? দুটা যুক্তি আগবঢ়োৱা।

- (g) Write any two revolutionary steps taken by Ambedkar to fight against caste discrimination.

জাতিগত বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে আহেদকাৰে গ্ৰহণ কৰা যি কোনো দুটা বৈপ্লবিক পদক্ষেপ উল্লেখ কৰা।

- (h) Write any two qualities of an ideal ruler described by Ziauddin Barani.

জিয়াউদ্দিন বাৰাণীয়ে বৰ্ণনা কৰা আদৰ্শ শাসকৰ যি কোনো দুটা গুণ লিখা।

- (i) Write any two social evils of Indian society during the time period of Raja Rammohan Roy.

ৰাজা ৰামমোহন ৰায়ৰ দিনত ভাৰতত প্ৰচলিত যি কোনো দুটা সামাজিক কুপ্ৰথা উল্লেখ কৰা।

- (j) Write any two sources of social laws of Manu.

মনুৰ সামাজিক আইনৰ যি কোনো দুটা উৎস উল্লেখ কৰা।

3. Answer the following questions (any four) :

5×4=20

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

- (a) Discuss in brief Manu's views on caste.

মনুৰ জাতি সম্পৰ্কে ধাৰণা চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (b) Write the various types of Durga analyzed by Kautilya in Arthashastra.

'অৰ্থশাস্ত্ৰ'ত কৌটিল্যে বিশ্লেষণ কৰা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ দুৰ্গৰ ওপৰত লিখা।

- (c) Write in brief about the 'Sulh-i-Kul' concept of Abul Fazl.

আবুল ফজলৰ 'চুল-ই-কুল' ধাৰণাৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।

- (d) Evaluate the role of Rammohan Roy as a social reformer.

এজন সমাজ-সংস্কাৰকৰূপে ৰামমোহন ৰায়ৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।

- (e) Write in brief Gandhi's concept of Swaraj.

গান্ধীৰ স্বৰাজৰ ধাৰণা চমুকৈ লিখা।

- (f) Write a note on Ziauddin Barani's time period and his political ideas.

জিয়াউদ্দিন বাৰাণীৰ সময়কাল আৰু তেওঁৰ ৰাজনৈতিক চিন্তাধাৰাৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

- (g) Write the main features of Nehru's socialism.

নেহৰুৰ সমাজবাদৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা।

- (h) Discuss in brief the various types of feminism.

নাৰীবাদৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

4. Answer the following questions (any two) :

10×2=20

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো দুটা) :

- (a) Discuss the views of Gandhi as a critique of modern civilization.

আধুনিক সভ্যতাৰ সমালোচক হিচাপে গান্ধীৰ ধাৰণাৰ ওপৰত এক আলোচনা কৰা।

- (b) Critically discuss Tarabai Shinde's views on patriarchy.

তাৰাবাই ছিন্দেৰ পিতৃতান্ত্ৰিক ধাৰণাৰ ওপৰত এক সমালোচনামূলক আলোচনা কৰা।

- (c) What are the seven organs of State according to Kautilya? Explain.

কৌটিল্যৰ মতে ৰাষ্ট্ৰৰ সাতটা অংগ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) What is Sapta Kranti or Seven Revolutions? Discuss critically Ram Monohar Lohia's views on socialism following the Sapta Kranti theory.

সপ্তক্ৰান্তি মানে কি? সপ্তক্ৰান্তি ধাৰণাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ৰামমনোহৰ লোহিয়াৰ সমাজবাদৰ ওপৰত এক সমালোচনামূলক আলোচনা কৰা।

- (e) What do you mean by social justice? What were the various steps adopted by Ambedkar to establish social justice in India? Write.

সামাজিক ন্যায় কি? ভাৰতবৰ্ষত সামাজিক ন্যায় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে আহ্বৈদকাৰে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ কি কি আছিল? লিখা।

***

1 (Sem-5/FYUGP) POL 43 MJ (A)/(B)

2 0 2 5

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : POL0500304

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

OPTION—A

(United Nations and Global Conflict)

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is the full form of UNESCO?

‘UNESCO’ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(b) When was the ‘Yalta Conference’ held?

‘য়াৰ্ল্টা সন্মিলন’ কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

(2)

(c) What is Atlantic Charter?

আটলান্টিক চনদ কি ?

(d) How many Articles are there in the UN Charter?

ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ চনদত কিমানটো অনুচ্ছেদ আছে ?

(e) How many permanent members are there in the Security Council?

নিৰাপত্তা পৰিষদৰ স্থায়ী সদস্যৰ সংখ্যা কিমান ?

(f) In which year was the ILO established?

কোন চনত ILO প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল ?

(g) Where is the headquarters of the WHO located?

WHOৰ মুখ্য কাৰ্যালয় ক'ত আছে ?

(h) In which year was the UNDP established?

কোন চনত UNDP প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল ?

(3)

2. Answer any six questions :

2×6=12

যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write the names of any two member countries of the Security Council of the UNO.

ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ যি কোনো দুখন সদস্য ৰাষ্ট্ৰৰ নাম লিখা ।

(b) What is Veto power?

ভেটো ক্ষমতা কি ?

(c) Mention two factors behind the establishment of the UNO.

ৰাষ্ট্ৰ সংঘ গঠনৰ অন্তৰালত থকা দুটা কাৰকৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা ।

(d) Mention two methods and techniques under the UNO Charter to solve the international disputes.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বিবাদ নিষ্পত্তিৰ কাৰণে ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ চনদৰ অধীনত থকা দুটা পদ্ধতি আৰু উপায় (কৌশল) সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰা ।

(e) What is the main objective of the ILO?

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বনুৰা সংস্থা (ILO)ৰ মুখ্য উদ্দেশ্য কি ?

- (f) Write two functions of the WHO.
বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থা (WHO)ৰ দুটা কাৰ্য্যৱলী লিখা।
- (g) What is UNDP?
ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ বিকাশ কাৰ্য্যৱলী (UNDP) কি?
- (h) Mention two conditions needed for the States to become the member of the UNO.
ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ সদস্য পদ লাভ কৰিবলৈ ৰাষ্ট্ৰ এখনক প্ৰয়োজন হোৱা দুটা চৰ্ত উল্লেখ কৰা।
- (i) What is International Court of Justice (ICJ)?
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ন্যায়িক আদালত (ICJ) কি?
- (j) What do you mean by collective security?
সমূহীয়া নিৰাপত্তা বুলিলে কি বুজা?

3. Write notes on any four of the following :

5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত টোকা লিখা :

- (a) United Nations Economic and Social Council (ECOSOC)
ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক পৰিষদ (ECOSOC)

- (b) Secretary General of the UNO
ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ সচিব প্ৰধান
- (c) General Assembly of the UNO
ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ সাধাৰণ সভা
- (d) Right to self-determination
আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ অধিকাৰ
- (e) UN efforts towards disarmament
নিৰস্ত্ৰিকৰণৰ ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰ সংঘই লোৱা প্ৰচেষ্টা
- (f) Role of UNO towards establishing peace in Afghanistan crisis
আফগানিস্তানৰ সংকটৰ ক্ষেত্ৰত শান্তি স্থাপনৰ হকে ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ ভূমিকা
- (g) Ukrain Conflict
ইউক্ৰেইন বিবাদ
- (h) United Nations Environment Programme (UNEP)
ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ পৰিবেশ সম্পৰ্কীয় কাৰ্য্যৱলী (আঁচনি) (UNEP)

(6)

4. Answer any *two* of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the principles and objectives of the UNO as mentioned in the Charter.

ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ চনদত উল্লেখিত ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ নীতি আৰু লক্ষ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) What is UNDP? Discuss its objectives and roles.

UNDP কি? ইয়াৰ লক্ষ্য আৰু ভূমিকাসমূহ আলোচনা কৰা।

(c) Discuss the functions and role of the Security Council of the UNO.

ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ কাৰ্যাৱলী আৰু ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(d) Evaluate the role of the Economic and Social Council (ECOSOC) in social and economic development of the Third World.

তৃতীয় বিশ্বৰ সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশত অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক পৰিষদৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।

(7)

(e) Examine the relevance of the UNO in the post-Cold War world. Do you favour any reform of the UNO? Explain.

5+5=10

শীতল যুদ্ধৰ অৱসানৰ পিছত ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ প্ৰাসংগিকতা মূল্যায়ন কৰা। ৰাষ্ট্ৰ সংঘৰ সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাক তুমি সমৰ্থন কৰানে? ব্যাখ্যা কৰা।

OPTION—B

(Comparative Government and Politics)

1. Answer the following as directed : 1×8=8
তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) Originally US Federalism was consisted of

প্রথমাবস্থাত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ গঠন হৈছিল

(i) 19 States

১৯ খন ৰাষ্ট্ৰৰ দ্বাৰা

(ii) 18 Stats

১৮ খন ৰাষ্ট্ৰৰ দ্বাৰা

(iii) 13 Stats

১৩ খন ৰাষ্ট্ৰৰ দ্বাৰা

(iv) 50 Stats

৫০ খন ৰাষ্ট্ৰৰ দ্বাৰা

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) Who is known as the father of comparative politics?

তুলনামূলক ৰাজনীতিৰ পিতৃ হিচাপে কাক জনা যায় ?

(c) 'Magna Carta' was signed in the year _____.

(Fill in the blank)

‘মেগ্না কাৰ্টা’ অথবা ‘মহা চনদ’ _____ চনত স্বাক্ষৰিত হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(d) What is the total number of the present Electoral Colleges of the USA?

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ নিৰ্বাচনী গোটৰ মুঠ সদস্য সংখ্যা কিমান ?

(e) What is the term of Office of the Judges of the Federal Supreme Court of Switzerland?

চুইজাৰলেণ্ডৰ যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াদেশৰ কাৰ্যকালৰ সীমা কিমান ?

(f) The President of the USA can be removed from Office

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতিক পদৰ পৰা অপসাৰণ কৰিব পাৰি

(i) by the two Houses of the US Congress by the process of impeachment

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ দ্বি-সদনীয় কংগ্ৰেছৰ মহাঅভিযোগ প্ৰক্ৰিয়াৰে

(10)

(ii) by impeachment by the US Senate
আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ চেনেটৰ মহাঅভিযোগ
প্ৰক্ৰিয়াৰে

(iii) by impeachment by the US House
of Representative

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰতিনিধি সভাৰ মহাঅভিযোগ
প্ৰক্ৰিয়াৰে

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(g) The traditional approaches to the study
of comparative politics neglected the
তুলনামূলক ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ পৰম্পৰাগত পদ্ধতিসমূহ
অৰহেলা কৰে

(i) study of government

চৰকাৰসমূহৰ অধ্যয়ন

(ii) description of institution

প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ বৰ্ণনা

(iii) comparison of Constitution

সংবিধানসমূহৰ তুলনা

(iv) empirical investigation

অভিজ্ঞতাভিত্তিক অনুসন্ধান

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

26A/85

(Continued)

(11)

(h) From which political party the present
President of the USA belongs to?

বৰ্তমান আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতি কোন ৰাজনৈতিক
দলৰ ?

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is meant by 'kitchen cabinet'?

'কিছেন কেবিনেট' বুলিলে কি বুজা ?

(b) Write two popular pressure groups in
the UK.

বৃটেনৰ দুটা বিখ্যাত চাপ গোটৰ নাম লিখা।

(c) Write two basic features of the US
Federalism.

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় ব্যৱস্থাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(d) What is meant by the due process of
law?

যথোচিত বিধি প্ৰক্ৰিয়া বুলিলে কি বুজা ?

26A/85

(Turn Over)

(e) How many Cantons are there in Switzerland?

চুইজাৰলেণ্ডৰ মুঠ কেণ্টন কেইটা আছে?

(f) What are the two forms of Referendum in Switzerland?

চুইজাৰলেণ্ডৰ দুই প্ৰকাৰৰ গণভোটৰ বিষয়ে লিখা।

(g) Distinguish two differences between comparative politics and comparative government.

তুলনামূলক ৰাজনীতি আৰু তুলনামূলক চৰকাৰৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(h) Write two objectives of the study of comparative politics.

তুলনামূলক ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(i) Write two basic features of British Constitution.

বৃটিছ সংবিধানৰ দুটা মৌলিক বৈশিষ্ট্য লিখা।

(j) Write two powers of the Swiss Federal Council.

চুইজাৰলেণ্ডৰ যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় পৰিষদৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

3. Answer/Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা/উত্তৰ দিয়া :

(a) Rule of law

আইনৰ শাসন

(b) Methods of direct democracy

প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰৰ পদ্ধতিসমূহ

(c) Features of modern approach to the study of comparative politics

তুলনামূলক ৰাজনীতি অধ্যয়নত আধুনিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

(d) Methods of election of the US President

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ নিৰ্বাচন পদ্ধতি

(e) Power of Judicial Review of the Supreme Court of the USA

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়িক সমীক্ষা

(f) Salient features of the Swiss party system

চুইজাৰলেণ্ডৰ ৰাজনৈতিক দলৰ বৈশিষ্ট্য

(14)

(g) Discuss the special features of the Swiss Executive.

চুইজাৰলেণ্ডৰ কাৰ্যপালিকাৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(h) Judicial system of England

ইংলেণ্ডৰ ন্যায়িক ব্যৱস্থা

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the nature and scope of comparative politics.

তুলনামূলক ৰাজনীতিৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Discuss about the system of collective responsibility of the British Cabinet.

বৃটিছ কেবিনেটৰ সামূহিক দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(c) Discuss the powers and functions of the Swiss Federal Assembly.

চুইজাৰলেণ্ডৰ যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় সভাৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী আলোচনা কৰা।

(15)

(d) Discuss the salient features of the US Judicial System.

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ন্যায়িক ব্যৱস্থাৰ মৌলিক বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(e) Discuss about the US Federal Government System.

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় চৰকাৰ ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

***

1 (Sem-5/FYUGP) POL 44 MJ (A/B)

2025

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : POL0500404

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

OPTION—A

(Introduction to India's Foreign Policy)

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) When was SAARC established?

SAARC কেতিয়া প্রতিষ্ঠা হৈছিল ?

(b) Mention one doctrine under non-alignment foreign policy.

গোষ্ঠী নিৰপেক্ষ বৈদেশিক নীতিৰ অধীনত এটা নীতি
উল্লেখ কৰা।

(2)

(c) What is the full form of ASEAN?

ASEANৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(d) Who was the author of the book, *The Pakistan Army*?

The Pakistan Army নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন আছিল ?

(e) In which year did India become a member of United Nations?

কোন চনত ভাৰত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সদস্য হৈছিল ?

(f) Vijaya Lakshmi Pandit was elected as the first woman President of the UN General Assembly.

(Write True or False)

বিজয়া লক্ষ্মী পণ্ডিত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ সভাৰ প্ৰথম মহিলা সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(g) In which year did India and Russia sign the 'strategic partnership'?

কোন চনত ভাৰত আৰু ৰাছিয়াই 'কৌশলগত অংশীদাৰিত্ব' স্বাক্ষৰ কৰিছিল ?

(3)

(h) Indo-US Civil Nuclear Deal was signed in the year _____.

(Fill in the blank)

ভাৰত-আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ অসামৰিক পাৰমাণৱিক চুক্তি _____ চনত স্বাক্ষৰিত হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

2. Answer any six of the following : 2×6=12

তলত দিয়া যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Who gave the title of 'Joan of Arc' and to whom?

কোনে 'Joan of Arc' উপাধিটো দিছিল আৰু কাক দিছিল ?

(b) Mention two principles of peaceful co-existence.

শান্তিপূৰ্ণ সহাবস্থানৰ দুটা নীতি উল্লেখ কৰা।

(c) What are the full forms of SAFTA and BBIN?

SAFTA আৰু BBINৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি ?

(d) Mention two determinants of India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা নিৰ্ণায়ক উল্লেখ কৰা।

(4)

- (e) What was the Doklam incident?
ডোকলামৰ ঘটনা কি আছিল ?
- (f) Give any two objectives under 'India's Neighbourhood First' policy.
'ভাৰতৰ প্ৰতিবেশীৰ প্ৰথম' নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
- (g) Which country launched the 'Belt and Road Initiative' and in which year?
কোনখন দেশে 'বেল্ট এণ্ড ৰোড ইনিচিয়েটিভ' আৰম্ভ কৰিছিল আৰু কোন চনত কৰিছিল ?
- (h) Mention two challenges regarding Indo-Sri Lanka relation.
ভাৰত-শ্ৰীলংকাৰ সম্পৰ্কৰ দুটা প্ৰত্যাহ্বান উল্লেখ কৰা।
- (i) What are the full forms of BRICS and IORA?
BRICS আৰু IORAৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি ?
- (j) Mention two objectives of IMF.
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্রা নিধিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(5)

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Role of Ministry of External Affairs in India's foreign policy
ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিত বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ৰ ভূমিকা
- (b) Act East policy
এষ্ট ইষ্ট নীতি
- (c) Indus Water Treaty between India and Pakistan
ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজত সিন্ধু জল চুক্তি
- (d) Strategic significance of Russia for India
ভাৰতৰ বাবে ৰাছিয়াৰ কৌশলগত গুৰুত্ব
- (e) World Bank
বিশ্ব বেংক
- (f) India and climate change
ভাৰত আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন
- (g) Extended neighbourhood
সম্প্ৰসাৰিত চুবুৰীয়া অঞ্চল (দেশ)

(6)

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the basic principles of India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ মৌলিক নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) Explain Indo-US relationship during the post-Cold War period.

শীতল যুদ্ধৰ পিছৰ সময়চোৱাত ভাৰত-আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Examine the role of India in the United Nations.

ৰাষ্ট্ৰসংঘত ভাৰতৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।

(d) Elaborate on the relationship between India and Pakistan.

ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে বিস্তৃত বিৱৰণ দিয়া।

(e) Explain the role of PMO in structuring foreign policies in India.

ভাৰতত বৈদেশিক নীতি গঠনত প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ কাৰ্যালয়ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(7)

OPTION—B

(Understanding South Asia)

1. Answer the following questions :

1×8=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) When was SAARC established?
SAARC কেতিয়া স্থাপিত হৈছিল?

(b) What is the full form of BIMSTEC?
BIMSTECৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?

(c) When did Bangladesh become independent?
বাংলাদেশে কেতিয়া স্বাধীনতা লাভ কৰিছিল?

(d) Who is considered the founder of Pakistan?
পাকিস্তানৰ স্থাপক বুলি কাক গণ্য কৰা হয়?

(e) Name one major objective of Nepal's foreign policy.
নেপালৰ বৈদেশিক নীতিৰ এটা মুখ্য উদ্দেশ্য লিখা।

(f) Name one major political party in Sri Lanka.
শ্ৰীলংকাৰ এটা মুখ্য ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

(g) What is the full form of UNHCR?

UNHCRৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(h) Who developed the Human Development Index (HDI)?

মানৱ উন্নয়ন সূচক (HDI) কোনে বিকাশ কৰিছিল ?

2. Answer the following questions (any six) :

2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Mention two reasons for the failure of SAARC.

SAARCৰ ব্যৰ্থতাৰ দুটা কাৰণ লিখা।

(b) Write two effects of British colonialism in South Asia.

ব্ৰিটিছ উপনিবেশবাদৰ দক্ষিণ এছিয়াত দুটা প্ৰভাৱ লিখা।

(c) Name two major political parties in Bangladesh.

বাংলাদেশৰ দুটা মুখ্য বাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

(d) Mention two challenges to democracy in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াৰ গণতন্ত্ৰৰ দুটা প্ৰত্যাহ্বান উল্লেখ কৰা।

(e) Name two important allies of Pakistan.

পাকিস্তানৰ দুটা মুখ্য মিত্ৰ-ৰাষ্ট্ৰৰ নাম লিখা।

(f) Mention two basic principles of Nepal's foreign policy.

নেপালৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা মৌলিক নীতি উল্লেখ কৰা।

(g) Write two causes of insurgency in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত উগ্ৰবাদৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(h) Mention the differences between refugee and migrant.

শৰণাৰ্থী আৰু প্ৰব্ৰজকৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

(i) What are the main indicators of human development?

মানৱ উন্নয়নৰ মুখ্য সূচকসমূহ কি ?

(j) Name two external powers influencing South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াক প্ৰভাৱিত কৰা দুটা বাহ্যিক শক্তিৰ নাম লিখা।

3. Answer the following questions (any four) :

5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Write a short note on BAKSAL Movement or Guzral Doctrine.

বাকচাল (BAKSAL) আন্দোলন অথবা গুজৰাল নীতিৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(b) Write a short note on the Partition of British India and its consequences.

ব্রিটিছ ভাৰতৰ দেশ বিভাজন আৰু তাৰ ফলাফলৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(c) Explain the role of the army in shaping Pakistan's politics.

পাকিস্তানৰ ৰাজনীতি গঠনত সেনাবাহিনীৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss briefly the basic objectives of SAARC.

SAARCৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে আলোচনা কৰা।

(e) Discuss South Asia as a geostrategic location.

ভৌগোলিক-কৌশলগত স্থান হিচাপে দক্ষিণ এছিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(f) Write a short note on either Look East Policy or Act East Policy.

Look East Policy অথবা Act East Policyৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(g) Describe the state of democracy in Bangladesh.

বাংলাদেশৰ গণতন্ত্ৰৰ অৱস্থা বৰ্ণনা কৰা।

(h) Explain the main challenges to regional cooperation in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত আঞ্চলিক সহযোগিতাৰ মুখ্য প্ৰত্যাহ্বানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions (any two) :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো দুটা) :

(a) Assess the major non-traditional security challenges faced by South Asian countries.

দক্ষিণ এছিয়াৰ দেশসমূহে সন্মুখীন হোৱা অ-পৰম্পৰাগত সুৰক্ষা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মূল্যায়ন কৰা।

(b) Evaluate the impact of terrorism on peace and development in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত শান্তি আৰু উন্নয়নৰ ওপৰত সন্ত্রাসবাদৰ প্ৰভাৱ মূল্যায়ন কৰা।

(c) Write notes on (i) Grameen Bank concept of Bangladesh and (ii) Human Development in South Asia.

(i) বাংলাদেশৰ গ্ৰামীণ বেংকৰ ধাৰণা আৰু (ii) দক্ষিণ এছিয়াৰ মানৱ সম্পদ উন্নয়নৰ বিষয়ে টোকা লিখা।

- (d) Discuss the economic crisis in Sri Lanka and its implications for governance.

শ্ৰীলংকাৰ আৰ্থিক সংকট আৰু শাসন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত
তাৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

- (e) Discuss the political, economic and humanitarian dimensions of migration in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াৰ প্ৰব্ৰজনৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু
মানৱীয় দিশসমূহ আলোচনা কৰা।

★★★